

Utvärdering RAS 2023 - Vallning

Rasstandarden beskriver hundens förmåga att valla på följande sätt:

Isländsk fårhund skall vara en härdig och smidig vallhund, som driver med skall. Den är en synnerligen användbar vallhund för att valla och flytta fårfloccar och andra djurslag.

Ett säkert hjälpmedel för att bevara den isländska fårhundens mentala egenskaper för dess ursprungliga egenskaper/arbetsuppgifter, är att testa just de ursprungliga egenskaper som hunden använts till. Om inte hänsyn till detta tas kan typiska mentala egenskaper gå förlorade.

Vallningsbeteende/vallningsarbete skall ses mot bakgrund av huruvida det kan bedömas som praktiskt användbart för bonden/fårägaren (även om önskemål/behov/förutsättning kan variera) för att vara verkligt användbara. Vallningsegenskaper är inget statistiskt beteende som hundar automatiskt nedärver för att de är vallhundar. En del saker går att träna in men vallningsbeteendet är mycket en fråga om anlag.

Vallning är ett sammansatt beteende och för att kunna uttala sig om hunden har användbara vallningsanlag måste just dessa testas, direkt på djur. De egenskapsmässiga förutsättningar som krävs för ett användbart vallningsarbete är; intresse för djuren/koncentrationsförmåga, tryck/pondus och balans samt samarbete med förare.

Mål

Verka för ett ökat intresse för vällanlagstest.

Verka för att nå ett statistiskt underlag på ca. 100 testade hundar.

Verka för att sammanställa protokollen för att kartlägga den isländska fårhundens vällanlagsanlag.

Svenska Isländsk Fårhundklubben har beslutat att använda Svenska Kroppsvallarklubben (SvKv) officiellt vällanlagstest (FCI:s Natural Herding Aptitud Test, Traditional Style - NHAT). Vällanlagstestet består av två delar, en social- och en vällningsdel. För att få göra vällningsdelen måste hunden vara godkänt i den sociala delen. Hundägare och uppfödare rekommenderas att vällanlagstesta sina hundar i syfte att få ett gott statistiskt underlag samt lokalisera hundar med goda vällanlag.

Nästa steg för de som önskar gå vidare så finns det officiellt vällarbetsprov (FCI:s Herding Working Test, HWT). För att få starta på ett vällarbetsprov krävs ett godkänt vällanlagstest enligt FCI regelverk och en rejält vällningstränad hund.

Officiellt vällanlagstest/arbetsprov 2014 - 2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Officiellt vällanlagstest (NHAT)					6	9	6	13	24	20
Officiellt vällarbetsprov (HWT)					-	1	4	3	3	-
SIFK inofficiella vällanlagsbeskrivning	19	28	28	13	4	-	-	-	-	-

Källa: SKK:s Hunddata och Svenska Isländsk Fårhundklubbens hemsida

Kommentar: Under året har 20 isländska fårhundar genomfört vällanlagstestet, NHAT. Flest hundar deltog på vällningskommitténs eget arrangemang på Viks Gård i samband med medlemshelgen i augusti där 12 hundar deltog. Övriga platser har varit i Ingared, på Fäboda Gård (två gånger), Viks Gård (ytterligare en gång) och i Skillingaryd.

Ingen isländsk fårhund gjorde vällarbetsprov (HWT) under 2023 men några ekipage har tävlat på vallprov (IHT 1-3) inom FCI traditionell stil. Främst har man tävlat i Finland men även i Sverige och något annat europeiskt land.

Förutom ovannämnde har vällningskommittén hållit två dagars workshop med tillhörande föreläsning om vallning med Riika Kivirinta. En vallhundskurs i Västsverige med Cecilia Persson, en träningsdag på Fäboda gård och ett NHAT på Mortensby gård.